

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

กลุ่มหัตถกรรมด้านการทำผ้าบาติก
ตำบลนาพันสาม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม
กลุ่มหัตถกรรมทำผ้าบาติก
ตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ นางแทน นามสกุล สุขสำราญ ประธานกลุ่ม
ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๘๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลนาพันสาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๕-๘๖๒๘๑๑๔

ขั้นตอนการเพ้นท์บาติก

- นำผ้าที่ทำความสะอาดแล้ว นำมาซึ่งให้ตั้งกับกรอบไม้บาติกโดยวิธีการขลิบผ้าแล้วฉีกให้พอดี
- นำลายที่เตรียมไว้แล้วมาทาบบนด้านล้างกรอบไม้เพื่อทำการลอกลายลงบนผ้าด้วยดินสอ ๒ B ขึ้นไป
- นำจันตึงแช่ให้ร้อนและตักเทียนมาขันขอบกรอบนอกก่อน เพื่อกันสีลามไปที่กรอบไม้ (สีจะเนาเพราะกรอบเนื้อไม้ ออก)
- เดินเทียนขณะที่เทียนอุ่นกำลังดี ทดสอบที่เศษผ้าก่อนว่าเทียนเขียนแล้วได้ขนาดเส้นที่ต้องการแล้วหรือไม่ เทียนอาจจะร้อนจนเกินไปหรือเย็นจนเกินไปเส้นเทียนไม่ควรใหญ่เกิน ๒-๓ มม.
- เดินเส้นเทียนตามลายที่เขียนเอาไว้ระวังอย่าให้เส้นเทียนขาดตอน หรือมีด้านที่มีการขาดตอนของเส้นเทียนเพราะจะทำให้เวลาที่ลงสี สีจะรั่วเข้าหากัน สีจะเนาไม่สวย (ตรวจสอบเส้นเทียนทุกครั้งไม่ให้รั่ว)
- ลงสีตามที่ต้องการลงในลาย คล้ายเป็นการระบายสีลงในช่องว่างแต่ต้องระวังในเรื่องของคู่สีที่ใช้แต่ต้องระวังในเรื่องของคู่สีที่ใช้อย่าใช้สีตรงข้ามกันมาอยู่ติดกัน เพราะมีโอกาสรั่วเข้าหากันได้ถ้าเส้นเทียนขาดตอน รอจนสีแห้งสนิท (ในการลงสีบาติกควรเพิ่มสีให้เข้มข้นกว่าที่เห็นอยู่ ๒๐ % เพื่อสีตกออกไปในขั้นตอนต่อไป)
- ทาโซเดียมซิลิเกต (เคลือบสี) เพื่อเป็นการกันสีตกเป็นขั้นตอนการหยุดสีเหลืองอ่างใช้แปรงทาสี ทาให้ทั่วผ้าอย่าให้ขาด เพราะในส่วนที่ไม่มีสีจะตกจนหมดไปเอง รอจนแห้งแข็ง หมักเอาไว้เป็น เวลาโดยประมาณ ๖-๑๒ ชั่วโมง (แล้วแต่ขนาดผ้า)
- นำผ้าที่หมักไว้ตามเวลาที่กำหนด มาซักด้วยน้ำผสมผงซักฟอกนิดหน่อย ซักตามปกติเพื่อให้ เมื่อกของโซเดียมซิลิเกตหลุดออกไป เมื่อหมดสิ้นมือแล้วนำมาซักด้วยน้ำสะอาดธรรมดา หลายน้ำ จนกว่าน้ำที่ซักจะใสจึงหยุดขั้นตอนการซัก คลี่ออกผึ่งอย่าให้เป็นก้อน เพราะสีจะตกใส่กัน
- ต้มน้ำเดือดใส่ผงซักฟอกในหม้อที่น้ำท่วมผ้า นำผ้าที่ซักเอา โซเดียมซิลิเกตออกแล้วลงต้ม ใช้ไม้คนผ้ากดผ้าให้จมน้ำร้อน เพื่อให้เทียนที่เขียนลายเอา ไว้ออกมาจากผ้าด้วยความร้อนใช้เวลา ประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที หรือจนกว่าเทียนจะออกจนหมดไป นำขึ้นมาซักน้ำสะอาดต่อไปเหมือน ซักผ้าปกติ ถ้ามีเทียนขีดติดอยู่ที่ผ้าบ้าง ให้ขยี้ซักน้ำออกไปจนหมด นำขึ้นตาก รีด เย็บริม

ผลงานการทำผ้าบาติก

